

List związany z obchodami Narodowego Dnia Pamięci ‘Żołnierzy Wyklętych’ w 2017 r.

Szanowni Państwo,

dotyczy: **Narodowego Dnia Pamięci ‘Żołnierzy Wyklętych’ – uczestników antykomunistycznej konspiracji niepodległościowej.**

Na terenie działania Oddziału IPN dysponujemy dwoma placówkami, w Gdańsku oraz w Bydgoszczy, w których staramy się stale prowadzić działania edukacyjne, popularyzując wiedzę o historii Polski, w tym również o okresie stalinowskim. Podejmujemy także starania aby docierać do miejscowości, w których nie ma stałych placówek IPN i należy do nich także niniejsza akcja przesłania materiałów związanych ze zbliżającym się ważnym wydarzeniem patriotycznym. W najbliższych dniach w całej Polsce rozpoczną się przygotowania do szerokiej akcji edukacyjnej o ogromnym znaczeniu w wychowaniu patriotycznym, czyli przypomnienie aktywności **uczestników antykomunistycznej konspiracji niepodległościowej**, czynnej po 1944 roku na ziemiach polskich i będącej niezwykle chwalebna, bohaterską i dowodzącą najwyższego umiłowania Ojczyzny próbą obrony Polski przed komunistycznym zniewoleniem. Miała ona miejsce tak na ziemiach zabranych przez Związek Sowiecki, jak i w powojennych granicach Polski, między Bugiem o Odrą. W 2011 roku Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznając ogromne zasługi antykomunistycznej konspiracji niepodległościowej ustanowił święto Jej dedykowane. Na symboliczną datę wybrano dzień **1 marca, gdyż w 1951 r.** właśnie tego dnia w warszawskim więzieniu MBP na Mokotowie zamordowano siedmiu bohaterskich oficerów Wojska Polskiego, członków ostatniego, IV Zarządu Głównego Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”: płk. Łukaszu Cieplińskim, mjr. Mieczysława Kawalca, kpt. Józefa Batorego, mjr. Adama Lazarowicza, por. Franciszka Błażeja, por. Karola Chmiela i kpt. Józefa Rzepkę. To oni stanowili ostatnią ogólnopolską, zorganizowaną strukturę, koordynującą walkę o Wolność i Niezawisłość Polski z nową sowiecką okupacją.

Spośród wymienionych wyżej siedmiu bohaterów, ogromnie zasłużonych żołnierzy niezłomnych, ‘żołnierzy wyklętych’, podkreślę szczególnie pierwszego, czyli pułkownika Łukasza Cieplińskiego (1913-1951), który po awansie na stopień podporucznika od listopada 1936 r. do wybuchu wojny służył na terenie naszego regionu, w 62. Wielkopolskim Pułku Piechoty w Bydgoszczy. Za nadzwyczajną odwagę i wojskowe umiejętności w czasie Bitwy nad Bzurą został 17 września odznaczony przez gen. Tadeusza Kutrzebę Krzyżem Orderu Virtuti Militari. Pod okupacją niemiecką należał do czołowych organizatorów polskiego podziemia, od

wiosny 1941 r. objął kierownictwo Inspektoratu Rzeszowskiego Związku Walki Zbrojnej (od 1942 r. – Armii Krajowej). Kontynuował działalność konspiracyjną także po zajęciu Polski przez Armię Czerwoną. Aresztowany w listopadzie 1947 r., a zamordowany jak już wspomniano 1 marca 1951 r. po okrutnym śledztwie. Zachowane i gruntownie przebadane materiały w pełni potwierdziły ogromne zasługi i bohaterską postawę płk. Łukasza Cieplińskiego, tak podczas działalności konspiracyjnej, jak i w okresie uwięzienia. On i współtowarzysze Jego ostatniej drogi są dla współczesnych wzorami postaw obywatelskich w sytuacjach ekstremalnych, takich jak wojna, masowy terror i represje. Są wzorami dla naszych żołnierzy, współcześnie strzegących granic, dla uczniów i dla wszystkich obywateli. Ustanowienie Święta dedykowanego tym, których skazano albo na zapomnienie, albo uczyniono obiektami oszczerstw, tym których grobów nadal szukamy, jak m.in. płk. Łukasza Cieplińskiego, było niezwykle mądrą decyzją Sejmu RP, służącą budowie lepszej Polski.

Warto podkreślić, że w lutym tradycyjnie obchodzimy także inne ważne rocznice związane z uczestnikami powojennej antykomunistycznej konspiracji, w tym rocznicę śmierci jednego z najbardziej zasłużonych bohaterów wojennej i powojennej konspiracji, majora/pułkownika Zygmunta Szendzielarza, związanego głównie z Wileńszczyzną, ale przed wojną absolwenta grudziądzkiego Centrum Wyszkozenia Kawalerii, a po wojnie znowu związanego z Pomorzem. Zamordowano go 8 lutego 1951 roku w Warszawie, a którego pogrzeb odbył się dopiero w kwietniu 2016 roku, gdyż komunistyczni mordercy ukryli Jego grób, podobnie jak tysiący innych bohaterskich polskich patriotów. Tradycyjnie w lutym wspominanym także jednego z największych żołnierzy polskich w XX wieku, który już w sierpniu 1914 r. rozpoczął bój o wolność Ojczyzny, gen. Augusta Emila Filedorfa „Nila”, którego zamordowano w Warszawie u kresu stalinowskiej epoki, 24 lutego 1953 roku. Grobu nadal szukamy.

W załączonej przesyłce załączono drukowane wersje (dostępnych także w internecie) popularnych opracowań o polskich bohaterach w specjalnej serii wydawniczej „Patroni naszych ulic”. Wśród nich wymienię te, które są bezpośrednio związane z problematyką losów antykomunistycznej konspiracji i padli ofiarami komunistycznych zbrodni w okresie stalinowskim:

- ***Pułkownik Łukasz Ciepliński (1913-1951);***
- ***Rotmistrz Witold Pilecki (1901-1948);***
- ***Major Hieronim Dekutowski „Zapora” (1918-1949);***
- ***Jan Rodowicz „Anoda” (1923-1949);***
- ***Danuta Siedzikówna „Inka” (1928-1946);***

- **General Leopold Okulicki (1898-1946).**

Bardzo mocno polecam też adresowane głównie do szkół średnich opracowanie autorstwa Adama Dziuroka, Marka Gałęzowskiego, Łukasza Kamińskiego i Filipa Musiała, **„Od Niepodległości do Niepodległości. Historia Polski 1918-1989”** (pierwsze wydanie Warszawa 2010, cała ta publikacja, w okresie kilku lat drukiem wydana już w nakładzie ponad 150 tys. egzemplarzy, jest dostępna także w portalu tematycznym pod tym samym tytułem). Przy okazji dodam, że bardzo wiele cyfrowych zasobów Instytutu Pamięci Narodowej jest dostępnych w nowej, przejrzystej formie pod adresem <http://www.polska1918-89.pl/>. To ponad 2000 artykułów, filmów, e-booków i książek połączonych z kompendium „Od niepodległości do niepodległości” – najpopularniejszą książką o najnowszej historii Polski. Szereg portali tematycznych skoncentrowanych na problematyce powojennej konspiracji niepodległościowej, w tym ściśle biograficzne, jak np. portale o Danucie Siedzikównie, zamordowanej w sierpniu 1946 roku, czy Witoldzie Pileckim zamordowanym w maju 1948 roku, czy szersze problemowe, jak np. Wilczetropy.ipn.gov.pl - portal o Mazowszu i Podlasiu w latach 1944-1956. Autorzy wyraźnie wskazali, że powojenne podziemie niepodległościowe było kontynuacją działalności niepodległościowej z czasów okupacji niemieckiej i naturalną konsekwencją wyborów, jakich tysiące żołnierzy dokonało na początku wojny. Zamieszczono w portalu publikacje, mapy, teksty piosenek i trasy rajdów historycznych. Inny taki materiał to strona www.polskiepodziemie.pl, która m.in. zawiera bogaty zbiór fotografii i dokumentów oraz opracowania historyków z lubelskiego oddziału IPN.

Wspomniana publikacja **„Od Niepodległości do Niepodległości. Historia Polski 1918-1989”** zawiera na stronach 212-220 niezwykle wartościowy szkic o ‘**żołnierzach wyklętych**’, czyli o **antykomunistycznej konspiracji niepodległościowej**. Szczególnie mocno polecam lekturze, teraz przed 1 marca, właśnie ten fragment. Dodam, że warto też zwrócić uwagę na ‘toruński’ fragment książki, poświęcony General Elżbiecie Zawackiej (s. 145-146). Ponadto do przesyłki dołączono bardzo obszerne wydawnictwo albumowe **Śladami zbrodni. Przewodnik po miejscach represji komunistycznych lat 1944-1956**, red. Tomasz Łabuszewski, Warszawa 2013 (stron 631). To w tym wydawnictwie na stronach 38-73 oraz 584-585 przypomniano miejsca stalinowskich zbrodni na terenie naszego regionu. To właśnie ten masowy komunistyczny terror, który objął polskie ziemie już w latach 1944-1945 jest - obok pełnego prawa i obowiązku Polaków walki o wolne państwo - jednym z niezwykle ważnych uzasadnień trwania w słusznym oporze i próby ratowania życia, mienia i wolności w najbardziej podstawowym rozumieniu.